

Федор Х. Я.,
аспірант

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

ХУДОЖНІ Й ІДЕЙНО-ТЕМАТИЧНІ ДОМІНАНТИ МАЛОЇ ПРОЗИ ВАСИЛЯ ТКАЧУКА ТА ІВАНА КЕРНИЦЬКОГО

Анотація. У статті зосереджено увагу на творчих набутках Василя Ткачука та Івана Керницького. Зроблена спроба аналізу малої прози письменників і виокремлення в ній художніх, тематичних та ідейних домінант. Висвітлено неповторний стиль і художню майстерність прозаїків. Розглядається вплив літературних традицій на формування літературно-культурної свідомості Василя Ткачука й Івана Керницького.

Ключові слова: мала проза, новела, оповідання, літературні традиції, свідомість, інтелігенція, окупація, ідеологічні догми, еміграція, розстріляне відродження.

Постановка проблеми. Український літературний простір початку ХХ ст. ознаменувався бурхливим розвитком культурного життя. Нове покоління української еліти виникло з простих службовців, священників, робітників і селян. Навіть за умов замовчування й заборон, не маючи змоги отримати гідної освіти, українські митці спромоглися створити літературні шедеври, гідні світового визнання. Однак роки воєнно-комуністичного наступу відзначилися ідеологізацією у всіх сферах життя суспільства, суворим контролем за діяльністю високоінтелектуальних осіб, діячів культури та мистецтва. Усе, що виходило за межі ідеологічних догм, жорстоко каралося масовими переслідуваннями, репресіями і знищенням. Значна частина української інтелігенції була вивезена в концтабори, звідки вже ніколи не повернулася. Саме в таких складних умовах творили свою літературу Василь Ткачук та Іван Керницький.

Актуальність статті зумовлена тим, що творчість В. Ткачука та І. Керницького залишаються малодослідженими в українській літературі, тому потрібно детальніше проаналізувати їхні життєві й творчі набутки, щоб глибше розкрити всі грані таланту літературного слова письменників.

Є чимало публікацій, що стосуються життєвого і творчого шляху В. Ткачука та І. Керницького. Найбільш визначними й цікавими серед них є праці І. Вільде, М. Голубця, Р. Горака, Н. Мафтин, С. Хороба. У статті автор спробує висвітлити основні ідейні й тематичні домінанти малої прози письменників.

Отже, **метою статті** є виокремлення художніх, тематичних та ідейних домінант у творчості В. Ткачука й І. Керницького, висвітлення їхніх характеристик і художньої майстерності. Визначення впливу літературних традицій на формування літературно-культурної свідомості майстрів малої прози.

Виклад основного матеріалу дослідження. У центрі уваги творів І. Керницького – галицьке село зі своїми життєвими перипетіями. Появу його перших творів привітав В. Стефаник і А. Чайковський. Керницький був одним із найпопулярніших письменників Західної України перед Другою світовою війною та лауреатом найпрестижніших літературних премій свого часу. Але наприкінці війни він був змушений емігрувати. Подібна доля спіткала й Василя Ткачука, який був теж приречений на довгі роки забуття в післявоєнний період.

В. Ткачука та І. Керницького часто називали продовжувачами стефаниківських традицій. Їхні збірки виходили майже водночас і творчість набирала своєї популярності. У кожного з письменників була своя життєва трагедія. І. Керницькому довелося емігрувати й прожити до кінця своїх днів на чужині, а В. Ткачуку – залишитися в лещатах тогочасної влади і творити під тиском ідеологічних догм. Потім Василя захопила у свої тенета жорстока і кривава війна, де він позбувся найдорожчого – свого життя й можливості надалі реалізовувати свій талант.

Митці малої прози були викинуті з нашої культури і забуті всіма поціновувачами свого таланту. Микола Голубець, автор передмови до першої збірки І. Керницького «Святоіванські вогні», стверджував, що таких письменників, як Іван Керницький, потрібно шукати вдень зі свічкою, як колись Діоген шукав зі свічкою людину. Відгукнувся він у своїй рецензії й на появу першої збірки Василя Ткачука «Сині чічки», опублікованій 19 листопада 1935 року на сторінках часопису «Новий час», зазначивши, що збірка читається з «приємним глибоким зворушенням» [1], а «замикається книжка з враженням поширення нашого знання не тільки мужицької, але й взагалі людської долі» [1]. Степан Хороб акцентував увагу на ідіостильовій своєрідності письма Василя Ткачука: «... в своїх творах він не створює якихось розлогіх сюжетів... письменник змальовує насамперед процес мислення і пульсації думки...» [2, 90–91].

Про В. Ткачука відгукнулася й Ірина Вільде на сторінках журналу «Світ молоді» за 1936 рік: «... Безперечно, що ми інакше дивилися б на «Сині чічки», якби їх автор мав понад сорок років... але Ткачукові всього дев'ятнадцять літ... в цьому віці має вже книжку» [3, с. 224]. Також І. Вільде зазначала: «... Напевне, це приходить йому «само від себе», так, як кожному поетові з Божої ласки. «Самі від себе» укладаються не тільки поодинокі образи, але й цілі сцени, а там і нариси. Що ж за перлини вийшли б з того, якби Василь Ткачук свідомо хотів працювати, може, навіть помозолитися... над укладом сцен і розміщення поодиноких образів!» [3, с. 225]. Щодо появи «Святоіванських вогнів» Ірина Вільде писала: «Перша збірка цього автора... блиска святоіванськими вогниками, не отримавши замітного сліду по собі, хіба що в душах тих, що читали ту збірку, вогники ті не погасли скоро. З приводу тої першої збірки про Івана Керницького говорилося ген пізніше, що він ще дуже молодий, що має талант, і що пише «подібно», як Василь Ткачук» [3, с. 225].

У обох письменників простежується свій авторський неповторний стиль, манера письма, трактування реальності буття. Критика визнавала, що твори письменників написані під благодатним впливом Василя Стефаника. І це не дивно, адже вплив В. Стефаника на українське письменство дуже великий, особливо на художнє мислення своїх земляків. В І. Керницького й В. Ткачука такий самий об'єкт спостереження, як у

В. Стефаніка, висвітлюються подібні життєві ситуації, у які потрапляє головний герой, порушуються ті самі гострі соціально-психологічні проблеми. Найбільш парадоксально те, що В. Ткачук ознайомився із творами В. Стефаніка вже тоді, коли кожен критик акцентував увагу на їхній схожості й говорив про наслідування стефаніківських традицій.

Герої В. Ткачука й І. Керницького не доходять до крайнощів, як герої В. Стефаніка. У В. Стефаніка простежується надричний трагізм, безвихідь і біль, які штовхають персонажів на необдумані вчинки. А в наших галицьких творців герої завжди знаходять вихід і керуються надією. У них трагізм не такий надричний і жорстокий, це трагізм буденності існування кожної людини. Важка праця, бідність і злидні – ось проблеми селянина, із якими він живе й намагається боротися. Особливо проблема еміграції галицького селянства постає як національна трагедія усього українського народу у трьох митців («Камінний хрест» В. Стефаніка, «До Бразилії» В. Ткачука, збірка «Циганськими дорогами» І. Керницького).

Значний був вплив на літературну творчість В. Ткачука та І. Керницького Івана Франка. У В. Ткачука й І. Керницького село дещо інше, ніж в І. Франка. Воно звичайне, буденне, живе і роботяще, насичене колоритом українських традицій, зі своїми радощами та болями. Їхні герої – прості сільські трударі зі своїми почуттями, емоціями, самобутністю, щирістю й безпосередністю. З іншого боку, селяни живуть в умовах соціального гніту та політичного терору, життя їх постіно загартувало й обтесувало. Форма вислову в письменників теж різна. В. Ткачук та І. Керницький висвітлювали більше внутрішній стан героя, його емоції й переживання. Техніка їхньої оповіді імпульсивна та емоційно насичена. Франкові ж твори – це розлога епічна оповідь, від якої молоді автори фактично повністю відмовилися. Вони воліли більше створювати короткі новели й оповідання, у яких висвітлювали типи й ситуації.

І. Керницькому («Мученик за ідею», «Найновіше чудо техніки» тощо) і В. Ткачуку («Грішник», «Правдивий поет» тощо) притаманний неповторний гумор. Вони одним словом уміють унести осяяння в понуру картину дійсності, а також роблять наголос на авторський оповіді. Саме своєрідний гумор допоміг молодим письменникам частково виходити з будь-яких меж і заборон, оригінально та вільно вести свою розповідь. У передмові до книги «Циганськими дорогами» І. Керницький писав: «І коли вже сьогодні не скажу, щоб кожне, але хоч які з моїх писань, хай і невеликою мірою, зуміють втихомирити роз'ятрені пристрасті, спантеличені уми або зігнати смуток хоч би з одного скорботного серця чи тільки нав'яти погідну, мимолітну усмішку на чийсь уста – так я і тому буду рад» [4, с. 327]. У малій прозі І. Керницького та В. Ткачука завжди переважає життєвий оптимізм, навіть у змалюванні складних і сумних життєвих ситуацій.

В оповіданні І. Керницького «Мученик за ідею» розповідь ведеться про Іларія Криводушного, селянина, який змушений терміново покинути рідну землю, але ніяк не може попрощатися зі своїми підприємствами «залізо-бляшанного знадіб'я та кухонної посуду» [5, с. 330]. Увесь сюжет розгортається навколо страждань бідолашного чоловіка, який не може все те добро забрати із собою. Скаргам пана Іларія немає меж, але ніхто його не розуміє й не хоче допомогти: «... Єдиний вихід з цього безвихідного положення виходив такий: здавити гіркий біль патріотичної душі, нишком утерти сльозу, плюнути на всі баняки та ринки і якомога швидше дати ходу, бо то і безталанна рідна земля починала вже справді горіти під ногами... І подумати –

скільки добра, скільки користі могла б принести така людина, коли б мала під рукою свої баняки!.. він з'явився б серед нас із своїми баняками, як світляний метеор, як добрий дух, як муж, зісланий рукою провидіння... Та не судилось... Нація його не зрозуміла!» [5, с. 335].

У новелі В. Ткачука «Грішник» теж прослідковуються нотки гумору. Маленький хлопчик Василь заливається гіркими сльозами від того, що мати назвала його грішником: «... Раптом ніби граєю мене хто обсипав, – неня сказала, що я грішник. – Грішник!.. Я розплакався. Ні прецличком, ні «шиманчіними» цукерочками, ніхто мене був би не вгамував. Я плакав довго. Зі мною плакала й стеця, але сльозами, як біб... Я втих, як я почув теплі, неніні вуста на моїх, що спивали мої полинові сльози – сльози грішника!..» [6, с. 8].

На думку багатьох критиків Василь Ткачук, Іван Керницький і ще один випускник Торговельної школи Богдан Нижанківський мали створити в нашій літературі своєрідну «Трійцю», попередницею якої була «Покутська Трійця» – Василь Стефанік, Лесь Мартовія та Марко Черемшина [7, с. 535]. Але, на жаль, імена письменників у післявоєнний час були забуті. Твори І. Керницького – заборонені та приховані радянською владою, а ім'я В. Ткачука і його творчість завжди й усюди оминали.

Ставлення письменників до критики було дуже схожим. Василь Ткачук писав до редакції «Світу молоді», що критика навчила його не багато, бо була до нього надто прихильною. А безстороння, незаангажована критика вчить значно більше. На початку 1939 року журнал звернувся з подібним питанням і до І. Керницького: як він дивиться на критику своїх творів, а водночас чого його ця критика навчила? «До високоповажних панів критиків, – відповів письменник (відповідь була надрукована у № 1–2 журналу за 1939 рік), – та до їх писань прикладаю завжди належну їм вагу, але маю теж до них своєрідний підхід: їхні похвали мене не очманіють, а їхні догани не вводять мене в надто велике пригноблення. А бувають досить часто і похвали, і догани незаслужені... Найгірше то, що часто в таких випадках рішають всі інші мотиви – особисті, видавничі, ідеологічні..., а не чисто літературні критерії...» [8]. І ще писав І. Керницький на закінчення: «Щодо мене, то мені досі виходить навіть на пожиток, як мене «лають», бо це мене не ломить, а навпаки – «підганяє» вгору...» [8].

Незабаром посилюється польська колонізація українських земель. Українці, притиснуті в лещатах усе дужче, створювали протестні акції, хотіли привернути увагу світу до безчинств окупантів, але марно. Багато наших земляків були змушені покидати рідну землю. Події, що відбувалися в тогочасній Україні, замовчувалися, людей через усі засоби масової інформації намагалися переконати про вільне та щасливе життя, що настало, і ні слова про голод і геноцид. Саме в цей переломний період української нації виходять друга збірка І. Керницького «Мій світ» і збірка В. Ткачука «Зимова мелодія», що викликали нову хвилю бурхливої критики.

І. Керницький і В. Ткачук часто використовують у своїх творах спогади, які формують логіку подій, вчинків і перипетій, що відбуваються з героями. Вони любили писати про похорони, празники, весілля, хрестини, забави, бо саме через народні традиції й звичаї можна детально показати стосунки людей, висвітлити їхні характери. Найбільш виразними та контрастними в збірці «Мій світ» були оповідання «Празник» і «Смерть», які за тематикою й проблематикою схожі до Ткачукових новел «Такий звичай» і «Останні гони».

Оповідання «Празник» – розповідь про свято, яке відбувається в селі вже багато років, змінюються лише обставини й теми для розмов. Сутність залишається однаковою: починається це свято зі служби в церкві, де всі гарні та ввічливі, а завершується завжди бійкою й лайкою: «В селі було, мов по штурмі. Плоти порозвалювані, поломані ворота, на дорозі в купі пороху валялися побиті горшки, шапки, каменюки і потрошені часточки. Туча перешуміла, бійка затихла, лише роздзявкана собачня рвалася на припонах і довго ще не могла втихомиритися. Пороздзягані гостоньки з рум'янцями на лицьх і з похміллям в очах повиходили на подвір'я...» [9, с. 155]. І. Керницький добре знає свій народ, знає душу та вдачу, він його не ідеалізує. Автор майстерно й обережно, ледь торкаючись, висвітлює проблеми створення кооперативів, намагання інтелігенції просвітити селян, говорить про роль москвофілів, геноцидну політику та відсутність єдності й взаєморозуміння людей між собою, на своїй рідній землі. Оповідання яскраво і самотутньо висвітлює людські стосунки та звичаї в селі.

Натомість новела В. Ткачука «Такий звичай» написана в стриманому й суворому стилі та веде читача дорогами давніх традицій і звичаїв. Автор розповідає про таїнство хрещення з описанням усіх обрядів, що супроводжують це дійство: «... Постіль ... заслонена була білим, згрібним полотном, що звисало із жердеки по землю, на те, щоби народженій дитині ціле життя така чиста і ясна дорога стелилась» [10, с. 96]. Новела за своїм характером спокійна, динамічна та пізнавальна. В. Ткачук теж добре знав український народ, його проблеми й біди. Але в цій новелі він ніби відмежовує читача від жахливої дійсності, акцентуючи увагу на найголовнішому – народженні нового життя.

Ірина Вільде в журналі «Світ молоді» за 1938 рік писала про новелу І. Керницького: «Мій світ», здається, це поетова душа, і тому, може, ... не треба було давати її до цієї збірки... Такі речі, як «Мій світ», повинні писатися тільки дуже близьким в альбом... «Празник» і «Смерть» – це зовсім інший світ, і обличчя молодого письменника в ньому інакше» [11]. Вражає протиставлення нового життя старому, тому що вже відходить у вічність забуття. Саме це оповідання виділила Ірина Вільде у своїй рецензії: «... справді майстерне, коли йде про психологію і тонкість обсервації... На похвалу автора, треба сказати, що й те, що «Смерть» не має нічого з того, що нас відштовхує від того роду актів. Краще навіть було б, якби автор був дав інший заголовок, адже в тій смерті скільки життя» [11].

Наталія Мафтин, аналізуючи новелу «Мій світ», зазначала: «... це світ українського хліборобського космосу. В її підтексті вловлюється відгомін слов'янського дохристиянського міфологізму, органістичного культу ... та християнської традиції... Цей твір цілком належить парадигмі антеїзму як продуктивний в українській культурі моделі світу» [12, с. 256]. Також відгукнулася Н. Мафтин про антеїзм прози В. Ткачука: «Можна говорити про антеїзм прози Василя Ткачука, адже пульс його персонажів б'ється в унісон із ритмом землі. Ліричний персонаж ... черпає від землі потужну вітальну енергію, щедро віддаючи їй свою любов...» [12, с. 260].

І. Керницького 01 вересня 1939 року було мобілізовано в діючу армію в сороковий піхотинський полк у Львові, у зв'язку з нападом Гітлера на Польщу. Польща впала за короткий час й І. Керницький самовільно демобілізувався. Відбувся прихід радянської влади, яка почала окупувати всю Західну Україну, а з нею культуру, літературу і людську свідомість. І. Кер-

ницький пише в цей час оповідання «Народження людини», яке наскрізь пройняте сарказмом щодо владних верхівків і, що не дивно, одразу владою заборонено. Усіх письменників спіткало лихо, погрози, вимушена еміграція або ж підкорення ідеологічним канонам. Настали тяжкі часи не лише для письменників, а й для всього українського народу: утиски, масове вивезення, відсутність найменшої матеріальної можливості існування. В. Ткачука несподівано забирають на фронт, звідки він уже ніколи не повернеться.

Найбільшою подією в літературному світі окресленого періоду був вихід третьої збірки творів І. Керницького «Село говорить», яка вийшла майже водночас із книгою В. Ткачука «Весна». Прологом до збірки була новела «Земля благословить», де звучить тема любові автора до рідної землі: «... Купайловим зіллям замаяна, пахне земля... Це земля благословить. Земля свята, напучнявіла з гіркого поту мого батька і діда. Земля родюча і плодюча, що пахне амброю й материними грудьми. Земля, що дає чорний хлібець діточкам з руськими кучерями та чорну труну струдженим кісткам батьків...» [13, с. 123]. Схожою була новела «Мати Земля» В. Ткачука, де він теж висвітлює почуття до рідної землі: «Цілувала й любила тебе, Мамо-Земличко... Ти пасочкою для мене була. Ти нас кормила... А тебе узяли в білі руки. Душу мені взяли. Кого я в смутку зараджусь? До кого засміюсь? Волила я давно на лавці лежати, ніж цього діждатись!...» [14, с. 99]. Настали ще скрутніші часи – війна, гестапо, масові знищення й арешти української інтелігенції. Активну участь у створенні української преси в час німецької окупації брав Іван Керницький. Працював у редакціях «Львівських вістей», «Наших днів». Інколи він підписувався своїм іменем, а інколи відомим псевдонімом Ікер.

У літературній творчості І. Керницького з'являються нові набутки. Спочатку в «Українському видавництві» в серії «Театральна бібліотека» виходить п'єса «Мітинг» – одна з найбільш популярних п'єс письменника. Вона відразу завойовує всі аматорські сцени Західної України, але згодом п'єса була вилучена з усіх бібліотек і знищена владою як антирадянська! Потім з'являється новела «Мати», а наприкінці 1943 року в тому самому «Українському видавництві» виходить комедія у трьох діях «Король стрільців» (стрільцями називали в ті часи футбольних нападників). П'єса намагалась ніби відірвати людей від того жаху, у якому вони мусили жити щоденно. Пізніше з'являється п'єса «Квіти папороті» про дитячі роки Івана Франка, де буденна дійсність переплітається з казковою, а у 1944 році – новела «Сирітський Великдень» про дітей, батьки яких поневіряються по роботах у Німеччині. І остання публікація І. Керницького на сторінках «Львівських вістей» називалася «Було колись».

Згодом І. Керницький змушений емігрувати з рідного села та поїхати спочатку до Польщі, а після капітуляції Німеччини – до американської зони окупації. У 1947 році в Мюнхені накладом «Української видавничої спілки» виходить його книга «Циганськими дорогами», у якій за веселістю й легкістю ховається страшний біль і смуток за Батьківщиною. Першою книгою на американському континенті була книга «Перелетні птахи» видавництва Юрія Тищенка. На вихід книги, серед інших критиків, відгукнувся й Остап Тарнавський у журналі «Київ» за 1952 рік: «Іван Керницький з природи погідний і вмів підглянути веселі сторінки людського життя, вважає, що людина має досить життєвих трагедій, і краще дати їй твори, які б принесли їй розвагу» [15]. У 1958 році виходить повість І. Керницького «Герой передмістя». Книга зібрала рекордних тринадцять рецензій!

В. Ткачук загинув на фронті. Спочатку його вважали зниклим безвісти, а згодом було встановлено приблизне місце його загибелі... Василь загинув 19 жовтня 1944 року в бою в Східній Пруссії, район Швалупен, у селі Шлайвен у віці 28 років. Пішов у розквіт сил, нереалізованих мрій і планів, так і не посівши гідного місця серед визначних та відомих українських письменників.

Висновки. Отже, творчість Василя Ткачука й Івана Керницького була багатогранною і плідною. Вони творили в період «розстріляного відродження» – жорстокі часи окупації, вивезення, розстрілів і переслідувань. У кожного з митців була своя велика трагедія: бути підпорядкованим владі, служити тиранії й деспотизму чи виїхати в чужі, невідомі світи, де тебе ніхто не чекає. Життя В. Ткачука обірвала жорстока війна, а життя І. Керницького проходило на холодній чужині в мріях про повернення додому. Обоє прирівнювали до титанів української літератури В. Стефаника й І. Франка. Усі критики в один голос говорили про великий талант І. Керницького та В. Ткачука, справжніх письменників із Божої ласки, які понад усе мріяли про вільну й соборну Україну.

Література:

1. Голубець М. Василь Ткачук «Сині чічки» / М. Голубець // Новий час [Львів]. – 1935. – 19 листопада.
2. Хороб С. Своєрідність новелістики Василя Ткачука / С. Хороб // Слово – образ – форма: у пошуках художності (Літературознавчі статті і дослідження). – Івано-Франківськ : Плай, 2000. – С. 89–95.
3. Вільде І. Василь Ткачук «Сині чічки» / І. Вільде // Незбагненне серце. – Львів : Каменярь, 1990. – С. 224–225.
4. Керницький І. Циганськими дорогами / І. Керницький // Король стрільців. – Львів : Апріорі, 2012. – С. 327–329.
5. Керницький І. Мученик за ідею / І. Керницький // Король стрільців. – Львів : Апріорі, 2012. – С. 329–335.
6. Ткачук В. Грішник / В. Ткачук // Золоті дзвінки. – Львів : Апріорі, 2014. – С. 7–9.
7. Горак Р. Кров на чорній ріллі / Р. Горак. – К. : Видавничий центр «Академія», 2010. – С. 535–536.
8. Керницький І. Звернення до редакції / І. Керницький // Світ молоді [Львів]. – 1939. – № 1–2.
9. Керницький І. Празник / І. Керницький // Король стрільців. – Львів : Апріорі, 2012. – С. 149–190.

10. Ткачук В. Такий звичай / В. Ткачук // Дажбог. – Львів, 1935. – № 12. – С. 96–97.
11. Вільде І. Мій світ / І. Вільде // Світ молоді [Львів]. – 1938. – № 12.
12. Мафтин Н. Традиції та новаторство як координати формування індивідуального стилю: проза І. Керницького й В. Ткачука / Н. Мафтин // У пошуках «GRAND» стилю: західноукраїнська та еміграційна проза міжвоєнного двадцятиліття. – Івано-Франківськ : ЛПК, 2011. – С. 253–263.
13. Керницький І. Земля благословить / І. Керницький // Король стрільців. – Львів: Апріорі, 2012. – С. 120–127.
14. Ткачук В. Мати-земля / В. Ткачук // Золоті дзвінки. – Львів : Апріорі, 2014. – С. 99–100.
15. Тарнавський О. Перелетні птахи / О. Тарнавський. – К., 1952.

Федор Х. Я. Художественные и идейно-тематические доминанты малой прозы Василя Ткачука и Ивана Керницького

Анотация. В статье сосредоточено внимание на творческих достижениях Василя Ткачука и Ивана Керницького. Сделана попытка анализа малой прозы писателей и выделения в ней художественных, тематических и идейных доминант. Освещены неповторимый стиль и художественное мастерство прозаиков. Рассматривается влияние литературных традиций на формирование литературно-культурного сознания Василя Ткачука и Ивана Керницького.

Ключевые слова: малая проза, новелла, рассказ, литературные традиции, сознание, интеллигенция, оккупация, идеологические догмы, эмиграция, расстрелянное возрождение.

Fedor H. Artistic, ideological and thematic dominants of small prose of Vasyl Tkachuk and Ivan Kernytsky

Summary. The article focuses on the creative achievements of Vasiliy Tkachuk and Ivan Kernytsky. We made an attempt to analyze short fiction of the writers and isolate in it art, thematic and ideological dominants. The article deals with a unique style and artistic skills of prose writers. We discover the influence on the formation of literary traditions and cultural awareness of Vasyl Tkachuk and Ivan Kernytsky.

Key words: small prose, short story, narrative, literary traditions, consciousness, intellectuals, occupation, ideological dogma, emigration, Executed Renaissance.